

Beszélgetések tanácskozási központokban

Tanácskozási központok jövő heti programja: Szeptember 21-én, hétfőn 18 órakor az alsóvárosi párházban, (Rákóczi u. 11.), a kiskundorozsmai ügyfélszolgálati irodában; szeptember 22-én 17 órakor a rókus párházban (Eszperantó u. 1.), 18 órakor a hatyastelepi ál-

talános iskolában; szeptember 25-én 18 órakor a 600-as számú Ipari Szakmunkásképző Intézetben (Tolbuhin sgt. 83.) kezdődnek a beszélgetések, amelyek témája a lakossági ipari szolgáltatások fejlődése, helyzete Szegeden.

Új kiállítóterem

Új kiállítóteremmel gazdagodik még az ősszel a főváros: novemberben megnyitja kapuit a Szabadsajtó úti, csaknem 400 négyzetméteres létesítmény. A Belvárosi Kávéház tömbjében levő kétszintes helyiséget többféle célra használhatják majd: alsó részében a képzőművészek kiállíthatják alkotásaikat, az emeleten pedig közvetlen eszmecsere találkozhatnak a látogatókkal.

Kapcsolatok

Azt mondja az egyik falusi tanácselnök, a levelezés nem kapcsolat. A szónak semmilyen értelmében nem az. A levelet iktatják, szignálják, a válasszal kivárik a határidő végét. Ha valaki valamit el akar intézni: sőt, ha csak időben akar értesülni a döntésekről, személyesen kell tárgyalnia. Mert más dolog ugyanazt a döntést személyesen közölni, az illető szemébe nézve, mint ridég gépelt sorokban a tudomására hozni.

Ha szemtől szembe ül valaki az illetékesel, érvelhet, kompromisszumokat kereshet, módosító javaslatot tehet, amire azonnal válaszolni illik. S mivel a dolgok manapság csak módosításokkal, kompromisszumokkal döcögnek előre, csakis így lehet valamilyen eredményt elérni.

1.

A kiskereskedő azt mondja, ismerőst kell szerezni nagykereskedelemből, iparnál, felügyelő hatóságnál: mindenütt, ahol lehet. Nem valamiféle elvtelen kapcsolattartás okából: csak, hogy legyen valaki, aki végighallgatja az érveit. Legyen valaki, akivel legalább közös érdekeket lehet keresni. És itt nem elsősorban a két személy, hanem a cégek, intézmények közös érdekeire kell gondolni, amelyek — ha rendjén mennek a dolgok — természetesen esnek egybe az őket képviselő emberek érdekével.

Kapcsolatokkal ugyanis nemcsak személyes hasznot lehet elérni: közösségi érdeket is előbbre vihet egy-egy személyes ismeretség. A kiskereskedő kihúzhatja a bajból a nagykereskedelemben dolgozó kollégáját készletzárás idején. A nagykereskedelemben cserében juttathat olyan árut, információt ennek a boltjának, amelyhez nem jut hozzá mindenki. Ez az egy ember jár jól

2.

Mi a helyzet ott, ahol adott a lehetőségek végösszege: bizonyos árualap, elosztható beruházási pénz, melynek a többszörösére lenne szükség, s amelynek

vele? Jól jár a bolt összes vásárlója.

A községet járva gyakran találkozom azzal a tanácsi vezetői magatartással: igaz, egyelőre kevés a pénz a megyénél: ezt sem lehet tervezni, azt sem. De, ha úgy teszünk, mintha lenne pénz: beszélünk előre tervezővel, kivitelezővel, ugrásra készen állunk, hogy startoljunk az esetleges maradékra, a végén kiosztható tartalékra: az a közösség látja hasznát, melynek nevében cselekszünk.

Sokat beszélünk manapság a menedzsertípusú vezetőkéről. Gyakorlatilag ők is személyes kapcsolataikkal operálnak: a bürokrácia vargabetűt egyesítik ki a sokféle nexusal.

Nehéz megvonni a határokat: a bíróság elítélte az önkormányzatot, az önkormányzat elítélte az önkormányzatot, az önkormányzat elítélte az önkormányzatot, az önkormányzat elítélte az önkormányzatot.

Nehéz megítélni a dolgot, ha valaki nem lép túl a törvény adta lehetőségeken, csak a legalitás peremén egysúlyozva intézi dolgait. Hiszen lehet egy majdan megizmosodó hasznos gyakorlat úttörője és lehet a törvények réseiben bujkáló kártékony elősködő is. Elismert, elfogadott dologgá válik a kisvállalkozás; ki harcolta a maga helyét a népgazdaságban a háztáji. Csak hogy ezekkel az egész népgazdaság lett végső soron gazdagabb.

elosztása így törvénytörően szül vitákat, konfliktusokat? Ahol bárki kapja a pénzt, extra portékát, minden esetben más, esetleg hasonlóan jogos igények rovására kaphatja csak.

Ilyen esetekben egy — viszonylag igazságosnak nevezhető szempont dönthet: ki használja föl legjobban, leghatékonyabban azt a pénzt, árut, ki az, aki nemcsak a banánt tudja eladni, hanem jól sáfárkodva az így megszerzett jó hírnévvel — a tömegárut is. Melyik gyárban, téveszben térül vissza a beruházási összeg a leghatékonyabban, a leghamarabb.

Az újabb idők menedzsereinek sikerei mögött is ez rejlik: ilyen-olyan kapcsolatok révén hozzájutottak valamilyen lehetőséghez, és jól éltek vele. Bizonyíthatóan, le nem tagadhatóan. És ezzel jogot szereztek újabb előnyökre, lehetőségekre.

3.

Hogy ez a spontán gyakorlat mennyire jó, mennyire nem, igen nehéz eldönteni. Attól függ, mihez viszonyítunk. Ha az erők szétforgácsolásához, valamiféle képzelte egyenlőség alapján — jó. Ha ahhoz, hogy a kapcsolatokban túl sok az esetlegesség, hogy ma is többnyire véletlenül esik egybe az ismeretségen alapuló előny és ennek társadalmilag hatékony felhasználása — nem jó. Ha azt mondjuk, mindez a szűk keresztmetszetet, a hiányok okozta síkos kényszerpályát — igazunk van. Aki valóban közösségi célért és komolyan akar cselekedni, hiánygazdálkodás esetén maga sem tehet mást, mint kapcsolatok építget. Dehát a hiányokat megszüntetni nem lehet sem öntudatos nyilatkozatokkal, sem pusztán látványos elhatározásokkal.

A kevésből csak úgy lesz több, ha azok — és csak azok — kapják meg a cselekvés lehetőségét, akik akarnak és képesek is cselekedni.

Tanács István

Negyedszázados a Collegium

Megemlékezés ma este az aulában

A hazai egyetemek kulturális-művészeti tevékenységében egyedülálló kezdeményezés született negyedszázaddal ezelőtt Szegeden, 25 év nem nagy idő, mégis emlékeztet érdemre, hiszen nemcsak a József Attila Tudományegyetemet és felsőoktatási intézményeink hallgatóit érintő művelődési munkáról, esztétikai ízlésfejlesztéséről van szó, hanem a kultúra egészének megszeretetéséről. A szegedi tudományegyetem vezetése, felismerve a kulturális nevelés fontosságát, létrehozta a Collegium Artiumot és Polytechnikumot. E kollégiumokkal szorgalmazva, hogy a felsőfokú oktatási intézményeinkben Szegeden tanuló fiatalok megismerjék a kultúra egy-egy területét, fakultatív előadásokon is.

A Collegium Artium keretében minden művészeti ág helyet kapott: irodalom, képzőművészet, zeneművészet, színházművészet és filmművészet. Az előadásokat kiváló tanárok és tudósok tartották, akik szemléltető anyaggal is biztosították azok érdekességét, plaszticitását. A Collegium Polytechnikumon a természettudományok és a technika néhány ágában bővítették ismereteiket a hallgatók. Ezekkel a kollégiumokkal — a konszolidáció évében, 1957-ben — az ifjúság és az érdeklődők világnézetű neveléséhez, a szocialista tudat fejlesztéséhez kívántunk hozzájárulni az egyes művészeti ágakban, amelyekben keresztül a hallgatók megérthetik a haladó és visszahúzó erők, a régi és az új között folyó társadalmi harcok lényegét. 25 év alatt gondot fordítottunk arra is, hogy fiatalabb érdeklődő művészeink, költőink, íróink munkásságát szélesebb körökben is megismerjék, ugyanakkor saját alkotó ked-

vüket is serkentsük. 1959-ben létrehoztuk a Fórum Artiumot, ahol költői, írói adottsággal rendelkező fiataljaink mutatkoztak be társainknak és a nagyközönségnek.

Legfontosabb feladatunknak — az általános műveltségi szint emelésére — a kommunista szakemberek képzését tekintettük, azokat, akik a változó élet minden területén megállják a helyüket, s igyekeztünk a Collegium Artium estjeinek színvonalát és hatóságát is fejleszteni. A ma már országosan elismert úttörő kezdeményezésünk — amely az egyetemi oktatási munkát egészíti ki, egyúttal az általános műveltségi szintet is emeli — a sokoldalú képzettség és tudás megszerzését segítette. A 25 év meggyőző bennünket arról is, jó koncepciójú előadásokkal nemcsak a látogatók létszámát lehet biztosítani, hanem az érdeklődést is fenn lehet tartani. Kiváló előadók persze. A JATE, a SZOTE, a MTA Biológiai Intézetének tudós kutatói, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola tanárai, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola művésztanárai és művésznövendékei, országos intézményeink vezetői, kutatói mindig szívesen jöttek és tartottak előadást a Collegium Artiumon, csakúgy mint a Collegium Polytechnikumon. Hálával gondolunk Bólya Lajos egyetemi tanárra, Vinkler László és Káldor János főiskolai tanároknak, kik létrehozói voltak ezeknek a kollégiumoknak, és e sorok írója örül annak, hogy az alkotók mellett ott lehetett maga is.

Munkánkat az új tanévben is folytattuk. Mai szeptember 20-i jubileumi estünkön dr. Kriszta Gyula egyetemi tanár, oktatási rek-

torhelyettes emlékezik a Collegium Artium et Polytechnikumról, majd Ránki Dezső Kossuth-díjas zongoraművész játszik a Dugonics téri épület aulájában. Közreműködik Vass Gábor, a Szegedi Nemzeti Színház művésze. Ezen az estén emlékezünk meg Bartók Béla születésének centenáriuma-ról is.

A zenetudományi szekció további előadásain szeptember 22-én, kedden este 8 órakor a domban, Lehotka Gábor orgonaművész és a Canticum Kamarakórus, október 5-én Ella István orgonaművész és Gregor József operanékes, október 12-én Kovács Endre orgonaművész és Gallay Judit, a Fővárosi Operettszínház művésznője, október 19-én dr. Gergely Ferenc orgonaművész és a Bartók Béla Énekkar (Rozsgonyi Éva vezetésével) az „Evszázadok orgonaművészika” sorozatban adnak hangversenyt.

A képzőművészeti szekción október 27-én este 8 órakor a Béke épület előadóterében Vinkler László főiskolai tanára, festőművészre emlékezik Lelkes István adjunktus. A szekció főbb előadásait dr. Németh Lajos egyetemi tanár, Beke László, az MTA tudományos munkatársa és Hegyi Lóránt tanársegéd tartja, korunk festőművésztörtérel.

A Filmesztétikai Körben „Vigyázz szemetek Párizsra vessétek” címmel hat filmet mutatunk be a meghirdetett szombati napon (délután fél 3 órakor) az Auditorium Maximumban. A filmbaráti kör előadásait a Vörös Csillag moziban vasárnap délelőtt 9. 11. délután 1 órakor tartjuk, az Artkino előadásaira pedig pénteken esténként 7-től kerül sor az Auditorium Maximumban.

Gruber László

Gyermekek világnapja

Világnapja van a gyerekeknek.

Nem egyszerűen gyermeknap, afféle tortás, málnaszörpös, ahogyan azt itthon megszoktuk, hanem egy olyan nap, amelyről legkevésbé a gyermekek tudják, hogy az övék, s amelyről talán éppen azok a gyerekek tudnak a legkevésbé, akik soha sem ettek tortát, és sohasem ittak málnaszörpöt.

Temérdek ilyen gyermek él a világon, és temérdek gyerek éhezik, temérdek gyerek pusztul el, mielőtt felnőtt lehetne, temérdek gyermek marad árva, mert apját-anyját bomba ölte meg, mert a felnőttek kegyetlen világa elpusztította a születést. És ugyanez a kegyetlen, ez a felnőttvilág az esztendő egy napját a gyermekek világnapjává nyilvánította, s nem tudom, hogy a lelkiismeret-furdalás készítette-e erre, vagy inkább a saját jövője miatti aggodalom. Hogy féltés, vagy félelem jelölte-e ki a gyer-

mekek számára ezt a világnapot?

Bárhogy is legyen, jó oka van a felnőtt emberiségnek a saját figyelmét a gyermekek sorsára irányítani. A kérdés csak az, hogy mit tehet ez a mi felnőttvilágunk a gyermekekért? Mit tehetünk azokért, akik még ma is bajra-jajra, nélkülözésre, nyomorúságra születnek, akik számára segítség nélkül sem békét, sem jöletet nem teremthetünk. A gyerekek valóban nem tehetnek arról, hogy globuszunk mely pontján nyitják rá a szemüket erre a világra, és sorsukért is mi, felnőttek vagyunk felelősek. De akár csak a világot, az ő sorsukat sem lehet pusztán ajándékokkal megváltani.

Világnapja van a gyerekeknek.

Értük született az 1954-es ENSZ-határozat, amely szeptember 20-át a gyermekek világnapjává nyilvánította, s amely határozat szerint valamennyi, a gyermekek jólétét célzó akciót minden ország, minden nemzeti és nemzetközi szervezet támogatni tartozik. Csaknem három évtized telt el azóta, de

felnőttvilágunk e szívzorító adóssága napjainkban is halmozódik. Ma minden tizenkettő közül tíz gyerek a harmadik világból születik, az ott születettek csaknem fele az első születésnapját sem éri meg, s embertelen körülmények között, igazi gyerekkor nélkül él tovább kétszázmillió éhező, akiket betegség sorvaszt és inség gyötör, akik ugyan nem vádolnak a fényképeken, de pusztán látványuk is vád, amelynek súlyát megosztott világunk segélyszállítmányokkal alig csökkentheti.

A gyermekek világnapja van szeptember 20-án, minden gyereké, s bármilyen furcsán is hangzik, nekik a legtöbbet nem anyagi javakkal, hanem a haladásért, a boldogabb társadalmak megszületéséért és fejlődéséért folytatott harcunk révén segíthetünk, mert számunkra, akik e globuszban együtt élünk, a legfőbb felelősség, hogy milyen állapotban hagyományozzuk gyermekeinkre ezt a világot örökül. Tudván tudva, hogy az örökség egészét — tehát békéjét is — megőrizni tartozunk.

A. G.

Befejeződött az ipari formatervezők tanácskozása

Szombaton befejeződött a szocialista országok ipari formatervezőinek ötnapos tanácskozása a Vas megyei Zennye község művésztelepén. A IV. Nemzetközi Ipari Formatervezők Műhely nevet viselő konferencián a magyarokon kívül bolgár, cseh-szlovák, lengyel, NDK-beli, román és szovjet szakemberek vettek részt. Az előadá-

sokat a formatervezés etikai kérdései köré csoportosították. A fő témák: az ipari formatervezőktől mit vár a szocialista társadalom, a megbízást adó vállalatok önállósága mellett miképpen érvényesül a társadalmi igény. Módszertani aktuális problémák is napirendre kerültek.

Ötszázezer látogató

Eddig ötszáz-ezren tekintették meg a Hortobágyi Nemzeti Park Körszinkállítást, Nyolcvan színes diáron szívesen fogadja a látogatókat — ismerteti meg a gazdag anyag a látogatókkal a Hortobágy ritka természeti értékeit, nevezetesen, különleges madár-és

növényvilágát. Öt esztendővel ezelőtt, a régi székelylét szomszédságában épült fel a Körszín, s azóta telenyáron fogadja a látogatókat: a nagyszámú magyar és külföldi turistát, és a természetvédelmi szakembereket.

FIGYELEM! FIGYELEM!

A SZEGEDI MAGAS- ÉS MÉLYÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

1981. szeptember 21-22-én 8-12 óráig

börzenapot tart

vállalatok, szövetkezetek és a lakosság részére.

ELADÁSRA KERÜLNEK:

Szeged, Kenyérgyári út 5. sz. telepről:
vas-, víz, gáz, központifűtés-szerelési, villany szerelési anyagok, szerszámok, alkatrészek.

Szeged, Dorozsmai út 5-7. sz. telepről:
panelek, gép-, gépjármű-alkatrészek

Szeged-Tarján, 205. épület:
felvonószerelési anyagok.

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!